

DOĞRULUĞU EPİSTEMOLOJİNİN SINIRLARI ÖTESİNDE YENİDEN DÜŞÜNMEK: RORTY VE HEIDEGGER

Özgür AKTOK*

ÖZET

Bu bildiri, doğruluk kavramını modern epistemolojinin sınırları dışında düşünmüş olan iki filozofun, Amerikalı neo-pragmatist Richard Rorty ve Alman Martin Heidegger'in doğruluk anlayışlarını karşılaştırarak ele alıyorum. Öncelikle Rorty'nin "pragmatik doğruluk" anlayışını açıklığa kavuşturduktan sonra, bu anlayışın, Rorty'nin ortaya attığı kendi özgürlük gerekçesinin altını nasıl oyduğunu gösteriyorum. Daha sonra, Rorty'nin kendi kendisini reddeden argümanındaki bu temel sorunun, onun tutarsız Platonculuk tanımına dayandırdığı Platonculuk eleştirisinden kaynaklandığını ortaya koyarak, Heidegger'in Rorty'e göre daha tutarlı olan Platonculuk tanımı ve eleştirisi üzerine inşa ettiği "ontolojik doğruluk" anlayışını, Rorty'nin doğruluk anlayışına göre daha başarılı bir doğruluk anlayışı olarak öneriyorum.

Anahtar Kelimeler: Heidegger, Rorty, doğruluk, epistemoloji, ontoloji, pragmatizm, Platonculuk

* * *

1. Giriş:

Sunuma başlarken, öncelikle kısaca bu sunumda yapmayı amaçladığımı özetlemek istiyorum. Öncelikle, Richard Rorty'nin pragmatik doğruluk anlayışını ele alacağım. Richard Rorty, felsefenin çok geniş anlamda düşünürsek, özünde bir çeşit yeniden temsiliyetçi epistemoloji kuramına indirgenebileceğini düşünür.¹ Bu *epistemolojist* felsefe ise Rorty için özünde Platonculuk'tur.² Demek ki, Rorty neo-pragmatik doğruluk anlayışını, Platoncu bir doğruluk anlayışının eleştirisi olarak inşa etmiştir. Diğer bir deyişle, Rorty'nin doğruluk eleştirisi ve anlayışı, onun Platonculuk tanımına, ve bu tanım üzerinden geliştirdiği eleştiriye dayanmaktadır. Bu sunumda, Rorty'nin Platonculuk tanımına bir eleştiri yönelteceğim. Bu tanımın tutarsız bir tanım olduğunu göstermeyi amaçlıyorum. Tutarlı bir Platonculuk tanımı yaparsak, Rorty'nin pragmatik doğruluk anlayışının da bu tutarlı Platonculuk tanımı içine girdiğini görebiliriz. Böylece aslında tutarlı bir

□ Araştırma Görevlisi, Boğaziçi Üniversitesi Felsefe Bölümü

¹ Richard Rorty, *Philosophy and the Mirror of Nature*. Princeton University Press. Princeton, NJ: 1979, s 3.

² Richard Rorty, *Consequences of Pragmatism*. University of Minnesota Press. Minneapolis: 1982, Giriş.

Platonizm tanımı, pragmatizmi de kapsadığından, Platonculuğu eleştirmek, tutarlılık gereği, Rorty'nin pragmatik felsefesini de eleştirmek, ve onun yerine daha da farklı bir doğruluk anlayışını önermeyi gerektiriyor. Bu konuşmada, Rorty'nin tutarsız Platonculuk tanımı yerine, Heidegger'in daha tutarlı olan Platonculuk tanımından faydalanacağım. Bir eleştiri, ancak varsaydığı tanımlar tutarlı olursa güçlü bir eleştiri olabileceğinden, Platonculuk'un eleştirisine dayanan bir doğruluk kavramı, Rorty'nin değil, Heidegger'in önerdiği tanım üzerinden, ve bu tanımla bağlantılı olan eleştirisi üzerinden ele alınmalıdır. Dolayısıyla, Heidegger'in doğruluk anlayışı, onun daha tutarlı Platonculuk eleştirisinin üzerine inşa edilen daha tutarlı ve başarılı bir doğruluk anlayışı olarak bu bildiride Rorty'ninki yerine önerilecektir.

2. Rorty'nin Karşı Çıktığı Modern Epistemolojinin Geleneksel Doğruluk Kavramı

Birinci sorumuz, Rorty'nin neye karşı çıktığıdır. Önce bunu biraz açmak istiyorum. Modern epistemolojiyi Kartezyen gelenek tarafından özne ile nesne arasına açılan bir uçurumun kapatılma kaygısının ifadesi olarak okuyabileceğimizi düşünüyorum. Epistemolojide karşımıza çıkan “doğruluk” kavramı, işte bu uçurumun aşılma çabası olarak, yaygın bir şekilde dünyanın zihinde *yeniden temsili* olarak formüle edildi. Diğer bir deyişle, doğruluk, önerme, inanç gibi zihinsel fenomenlerin, dış dünyayı oluşturan olgularla “uyum” ya da “tekabüliyet” ilişkisi içinde olması yolu ile öznenin, nesnelliği kendi varlığında *yeniden temsil etmesi* olarak yorumlandı. Doğruluk, bu bağlamda, yeniden temsil, yani İngilizcesi ile bir “representation”, dünyanın ikinci bir kez daha sembolik üretimi demektir; ya da dünyanın “kopyalanması”, ona benzer bir “resmin” zihince çizilebilmesi olarak da düşünebiliriz doğruluğu.

3. Rorty'nin Platonculuk Tanımı

Demin de söylediğim gibi, Rorty, felsefenin özünde çok geniş anlamda düşünürsek, bir çeşit genel epistemoloji kuramına indirgenebileceğini düşünür. Çünkü tüm felsefi sorgulama, hangi konuya yönelirse yönelsin, iki şeyi varsayar: Birincisi, insana aşkın olan bir doğruluğun, bir öte-gerçekliğin varlığını. İkincisi, felsefenin ödevinin işte bu aşkın doğruluğun bir “yeniden temsil etme” bir çeşit “en doğru kopyayı çıkartmak” olduğunu. Rorty'ye göre Platonculuk tanımı budur, Rorty'nin karşı çıktığı Platonculuk da budur. Ona göre modern felsefeye geldiğimizde gerçekçi ve nesnelci olan felsefe akımları, aslında farkında olmadan bu Platoncu geleneği sürdürürler. Onlar, her ne kadar Platon'a karşı olsalar da, onun aşkın varlık alanını maddesel bir dış gerçeklik adı altında sürdürürler. Gerçekçi, yani, realist bir ontoloji üzerine inşa edilen modern epistemoloji teorilerine göre önermelerimiz dış dünyadaki olgulara tekabül ediyorsa, doğru; etmiyorlarsa yanlış olma niteliği taşırlar. Rorty, neo-pragmatist doğruluk anlayışı ile, modern

epistemolojinin ve *epistemolojize* edilmiş olan modern Platoncu felsefe geleneğine karşı çıkar.

Böylelikle, Rorty'nin Platonculuk tanımının açıklığa kavuştuğunu varsayıyorum. O halde Rorty'nin Platonculukta karşı çıktığı şey nedir? Şimdiden sonra, bu bağlamda, Rorty'nin Platonculuk'ta karşı çıkışında kullandığı etik-politik gerekçesi ile ilgilenmek istiyorum.

4. Rorty'nin Platonizme Karşı Çıkmak için Sunduğu Etik-Politik Gerekçe ve Alternatif Doğruluk Kavramı Nedir?

Rorty'ye göre insanı ve tüm insanlığı aşan evrensel, aşkın bir nesnel doğruluk fikri, ona göre totaliteryan, baskıcı bir toplum düzenini insanlara dayatmak anlamına gelir. Rorty evrenselci söylemi baskıcı, özgürlük karşıtı bularak, onun yerine yerelci, yani toplumdan topluma, kültürden kültüre, cematten cemaate değişen, çoğulcu bir doğruluk anlayışını savunur.³ Bu yaklaşımda, doğruluk, tüm bir toplumun üzerinde uzlaştığı şeydir. Rorty'ye göre insanın oluşturduğu sosyal cemaatler, toplumun kendisi, neyin doğru, neyin yanlış olduğuna “diyalog” yoluyla karar verme gücüne sahip tek mercidir. İnsanın toplumsal bir varlık olarak hayatta başarıyla kalmasını sağlayan ve toplum tarafından üzerinde uzlaşmış olan tüm önermeler bütünü, böylelikle “doğru” olarak tanımlanır. Görüldüğü gibi, Rorty için doğruluğu belirleyen, önermelerin dış dünyaya uyup uymaması değil, toplum tarafından üzerinde uzlaşıp uzlaşmıyor olmasıdır. Böyle bir uzlaşım ise, toplumsal refah sağlayan pragmatik bir ögedir. Rorty bu yüzden kendi doğruluk anlayışına “epistemolojik davranışçılık” adını verir.⁴

5. Rorty'nin Pragmatik Doğruluk Anlayışı Neden Savunulabilir Bir Anlayış Değildir?

Rorty'ye olan eleştirim, onun Platonculuk tanımına yöneliyor. Rorty, farkında olmadan, Platonculuğun sınırlı bir tanımı üzerinden, Platonculuğu, “kısmen” eleştirmiş olur. Dolayısıyla, eleştiri yetersiz kaldığından, eleştirilen şeyin yerine önerilen, yine Platonculuğun sınırları içinde kalır. Böylelikle, bu tutarsız tanım üzerine inşa edilen Rorty pragmatizmi, aslında örtük bir Platonculuk olarak karşımıza çıkar. Rorty'nin Platonculuğa yönelttiği totaliter, baskıcı olmak gibi eleştiriler, onun kendi felsefesine de yönelmiş olur. Bildiride bu noktaları

³ Bkz Richard Rorty, “Solidarity or Objectivity?” Post-analytic Philosophy, ed. John Rajchman ve Cornel West. Columbia University Press. New York: 1985. Rorty bu makalesinde, nesnelliğin yerine, dayanışmayı, doğruluğun tanımı açısından daha yüksek bir epistemolojik değer olarak ileri sürmekte, nesnelliği, toplumsal dayanışmayı, özgürlüğü ve toplumsal refahı tehdit eden, tehlikeli bir nosyon olarak reddetmektedir.

⁴ Rorty *epistemolojik davranışçılık* kavramını özellikle “Philosophy and the Mirror of Nature (Felsefe ve Doğanın Aynası)” adlı yapıtında geliştirmiştir.

vurguladıktan sonra, son olarak, daha önce de belirtmiş olduğum gibi, Heidegger'in daha tutarlı Platonculuk eleştirisi üzerinden, onun ontolojik doğruluk anlayışını önereceğim.

Şimdi, eleştirimi açıklamak istiyorum: Rorty'nin tanımı neden tutarsız? Rorty, önermelerimizi doğru kılan insana aşkın bir varlık ve doğruluk alanını reddederken, insanın kendisini aşkın bir otorite haline getirir. Kısacası, Rorty için Platonculuğun tanımı, insanın otoritesinin başladığı yerde sona erdirilir. Dünyaya, doğru yapma gücünü bahşetmeyen Rorty, nedense insana gelince sonsuz bir yetki gücü vermektedir. Dolayısıyla, Rorty aslında Platonculuğu eleştirirken, insan-merkezci bir doğruluk anlayışına sürüklenir. Heidegger'in Platonculuk tanımı açısından bakarsak, insan merkezci ve özneyi ya da insan toplumunun kendisini en yüksek otorite ilan eden her türlü felsefe, aslında Platonculuğun ulaştığı doruk noktasıdır. Yani Rorty için Platonculuğun bittiği yer olan insan-merkezcilik, ya da insan-biçimcilik, Heidegger için tam da tersine Platonculuğun çağımızda aldığı bir biçimdir.

6. Heidegger'in Platonculuk Tanımı ve Eleştirisi

Şimdiye dek gösterdiğim, Heidegger'in tanımına göre Rorty'nin Platonculuk tanımının daha dar kaldığıdır. Rorty'nin dar tanımına göre, pragmatizm Platonculuğun dışında kalır. Heidegger'in geniş tanımına göre ise pragmatizm tanımın içinde kalır. Heidegger'in tanımı neden daha tutarlı bir tanım? Burada, biraz da Nietzsche'nin Platonculuk yorumunu devreye sokmak istiyorum. Daha doğrusu, Heidegger'in Platonculuk tanımını, Nietzscheci bir gözle okumayı öneriyorum. Heidegger'in Nietzsche'yi son metafizikçi ve son Platoncu ilan etmesine karşın, Nietzsche ile paylaştığı ortak bir görüş bulunur: Her iki düşünürüne göre de, Batı metafiziğinde ortaya çıkan varlık anlayışı, belli bir yorum sonucunda ortaya çıkmış olumsal bir anlayıştır. Diğer bir deyişle, varlık ve varlığın doğruluğu anlayışları, belli bir yorumbilgisel dolayım üzerinden anlaşılmalıdır.

Heidegger'e göre, doğruluk sorunu, varlık sorunundan ayrılamaz; ve doğruluk varlığın bir karakteristiği olarak ele alınmalıdır. Bu açıdan baktığımızda, varlık birbirine indirgenemeyecek iki temel özelliğe sahiptir: Kendini bir yandan ifşa eder, var-olanlar üzerinden zamanın içinde kendini var kılar. Ancak varlık ifşa olduğu ölçüde, hatta bundan çok daha fazla, örtük kalır, yani kendi kendini tam olarak açığa çıkarmaz, göstermez. Dolayısıyla, varlık kendini hem gösterir, hem de saklar; hem verir, hem sakınır; hem aydınlatır, hem de karartır. Aydınlik ile karanlığın diyalektik bir bütünlüğü söz konusudur burada. Antik Yunanlılar'ın "*Aletheia*" kavramı, işte bu çift yönlülüğe vurgu yapmaktadır. *Lethein*, örtülü olma, *a-lethein* ise, örtüksüzleştirme, gizinden sıyrıp çıkartmak gibi anlamlara gelir ve bu da Antik

Yunanlılar'ın "doğruluk" kavramını ifade etmek için kullandıkları kelimedir.⁵

Heidegger'in "ontolojik doğruluk" anlayışı, doğruluğu doğrudan doğruya varlığın bu ifşa olması ve örtük kalması diyalektiği üzerinden kavradığı için, doğruluğu epistemolojinin sınırları ötesinde düşünebilen bir kavrayıştır. Heidegger'e göre, doğruluk önermelerin ya da inançların bir özelliği olmaktan önce, varlığın bir özelliğidir; insanın varlık ile kurduğu varoluşsal/ontolojik bir ilişkide açığa çıkar. Böyle bir ilişki, epistemolojik, yani salt bilişsel bir ilişki değildir; insanın dünyası ile kurduğu teorik, pratik, duygusal, estetik, etik tüm ilişkilerde açığa çıkan, daha temeldeki bir ilişkidir.

O halde Heidegger'in Platonculuk tanımı ve eleştirisi nedir? Heidegger'e göre, demin bahsetmiş olduğum çift anlamlılık, yani aydınlık ve karanlık arasındaki denge, Platon tarafından, aydınlık lehine bozulmuştur.⁶ Varlığın doğruluğu, doygun ve sonsuz bir mevcudiyet, açık seçik kavranabilecek öncesiz ve sonrasız bir bulunuş olarak kavranmıştır. Nietzscheci bir açıdan bakarsak bu doğruluk anlayışı, varlığın karanlık ve kontrolümüzden kaçan belirsiz karakteristiğini bastırmak, onu göz ardı etmek ve onu tamamen kontrol altına alabilmek için insanın ortaya koyduğu bir yorum ile gerçekleşir. Yani, aslında insanın kendini aşan aşkın bir varolan, ezeli ve ebedi bir varolan tahayyülü ile doğa karşısındaki güçsüzlüğü ve olumsuzluğundan kaçmak ve aşkın bir varlık alanı üzerinden zamana ve varlığa olan hıncını almayı ister. Bu yüzden, aslında modern teknoloji ile doğa, yani varlık üzerinde tahakküm kurma ve doğayı salt bir hammaddeye dönüştürme, Platon'un idealar alemi vasıtası ile doğa, diğer bir deyişle *phusis*, ya da "varlık" üzerinde tahakküm kurma projesinin devamından başka bir şey değildir. Özetlersek, Heidegger'e göre *Platonculuk*, Platon ile birlikte belirgin biçimde başlayan ve Nietzsche'nin felsefesinde doruk noktasına ulaşan, "varlığın unutulmuşluğu (Seinsvergessenheit) olarak yorumlanabilir.⁷ Dolayısıyla, Rorty'nin Platonculuğu sadece aşkın bir varlık alanının yeniden temsil edilme saplantısı olarak yorumlaması, Heidegger açısından baktığımızda yetersiz kalıyor. Rorty, aşkın varlık alanı yerine,

⁵ Martin Heidegger, *Being and Time*. Çeviri: John Macquarrie and Edward Robinson. Harper and Row. New York: 1984, s. 33 ve s. 219.

⁶ Martin Heidegger, *Gesamtausgabe Vol.65: Beiträge zur Philosophie (Vom Ereignis)*, ed. F.-W. von Herrmann. Klostermann. Frankfurt: 1989), 1936-8 el yazmaları, s. 339.

⁷ Heidegger'in Platonculuk'tan ne anladığını, ve bunu Nietzsche'nin felsefesi ile nasıl ilişkilendirdiğini, özellikle Nietzsche seminerlerini topladığı kitapta, "Nihilizm" başlığı altında bulmak mümkündür. Bkz, Martin Heidegger, *Nihilism. Nietzsche II*. Çeviri: Frank A. Capuzzi. Harper and Row. New York: 1982.

insanı ve insan toplumunu koyarken, hatırlarsak, etik ve politik bir özgürlük kaygısından yola çıkıyordu. Oysa ki Rorty'nin insan-merkezciliği, kendi kaygılarıyla onu çelişki içine sürükler gibi gözüküyor. Rorty'nin Platonculukla olan sorunu, sadece “kime tahakküm yetkisinin verileceğine” dair bir sorundur. İnsanın dışındaki bir varlığa bunu vermek istemez, ama insana verir. Oysa ki çağımızın en temel sorunu bugün varolan doğayı ve insan bedenini ve ruhunu maksimum kontrol etme ve onlardan en yüksek verimi sağlama saplantısına sahip pragmatik kültürel paradigmanın dışına çıkabilmek sorunudur. Bugün dünyamızın ve çevrenin sorunları, yerkürenin savaş, açlık, yoksulluk, eşitsizlik gibi sorunlarının temelinde, Frankfurt okulu üyeleri ve Heidegger, Derrida gibi filozoflara bakarsak, insanın kendisine ve doğaya karşı bir tahakküm çabası içinde olması yatar. Rorty işte tam da insanın kendi refahı için her şeyi yapabileceğini savunan pragmatizmi, bu tahakküm gücünün Platoncu aşkın bir varlık alanından, insan toplumlarına devredilmesinden başka bir şey değildir diye niteler. Kanımca, böyle bir el değiştirme, sorunun özünü çözemez. Platonculuğun tutarsız tanımı, Rorty'yi farkında olmadan, tutarsız etik ve politik bir eleştiriye sürüklemiştir.

Heidegger'in doğruluk anlayışının Rorty'ninkine olan üstünlüğü nereden kaynaklanıyor? Heidegger'e göre de tıpkı Rorty gibi, doğruluk *kısmen* ve büyük ölçüde insanın içinde yaşadığı kültürel dünya ve paradigma tarafından belirlenir. Ancak Rorty'de olduğu gibi *mutlak* bir belirlenim değildir bu; sadece kısmi bir belirlenimdir. Heidegger bu anlamda, Platon karşıtı biçimde, doğruluğun, insana aşkın bir Platoncu evrende aranıp bulunamayacağını düşünür. İnsanın yorumlarının ötesinde bir kendinde doğruluk, yeniden temsil edilebilecek bir gerçeklik yoktur. Peki o zaman hiç bir şey yok mudur insanın ötesinde ve insanı aşan? İşte tam bu noktada, Rorty bu soruya yanıt olarak “hayır” derken, Heidegger sorunun yanıtını bize, “varlık” diye verecektir. Ancak burada “varlık” Platon'un aşkın dünyası, ya da maddecilerin fiziksel gerçekliği gibi bir şey değildir. Kanımca Heidegger'in varlık kavramı, bu noktada bir anlamda, Kant'ın kendinde-şey (*Ding-an-sich*) kavramı gibi iş görür. Varlık, belirlenimi olmayan bir sınır kavramıdır. Biz onunla ancak toplumun içinde, kendi insan dünyamızda karşılaşırız ve bunun ötesinde, ona erişmemiz mümkün değildir. Ama yine de varlık tüm toplumsal ilişkilerin toplamından fazla bir şeydir. Heidegger varlık ile varolmakta olan şeyler arasındaki bu ayrıma “ontolojik ayrım” (Ontologische Differenz) adını verir. Ontolojik ayrım sayesinde bir birey, içinde yaşadığı toplumun onayladığı bir görüşe tek başına da olsa karşı çıkabilir ve toplumun bütün üyeleri yanlış, o birey ise doğru bir görüşü savunuyor olabilir. Hatta Heidegger'e göre, toplumda egemen olan normlar, değerler, geleneksel görüşler ve pratikler, çoğunlukla “hakiki olmayan”

yani aşılması gereken, yenilenmesi gereken fenomenlerdir.⁸ Ontolojik ayırım sayesinde, Heidegger felsefesinde, toplum ile varlık arasındaki “fark,” her zaman için bireyin toplumla kendi arasına belli bir eleştirel mesafe koyabilmesinin olanağı olarak, yani bireyin toplum tarafından mutlak bir belirlenimini, boğulmasını önleyen bir özgürlük alanı olarak bulunmaktadır. Rorty’de ise doğruluğun son belirlenim alanı toplumdur ve kanımca, toplum içine kapanmış bu bireysellik anlayışı, Rorty’yi farkında olmadan istemediği bir özgürlük sorunu ile karşı karşıya bırakmaktadır. Birey, ne yaparsa yapsın ait olduğu toplumun uzlaşımlarının sınırları ötesindeki aşkın bir doğruluk olanağından tamamıyla yoksun bırakılmış, adeta içinde yaşadığı topluma, onun değer ve standartlarına “mahkum” kılınmış gibidir. Rorty Heidegger ile kıyaslandığında, toplumsal uzlaşımın bel bağladığından, muhafazakar ve etnik-merkezci, sonuç olarak da bireyin özgürlüğünü, toplumu kendi içine kapanan bir fetiş öge haline getirmesiyle, savunmayı amaçlarken, bunu gerçekleştiremeyen bir görüşe sahiptir denebilir.

7. Sonuç

Bana göre Rorty, neo-pragmatik felsefesi ile pratik varoluşun, toplumsal uzlaşımın, doğruluğun belirlenmesinde çok önemli bir rolü olduğunu göstermeyi başarmış bir filozoftur. Pragmatizm, dünyadan soyutlanmış, salt düşünen Kartezyen bir özneyi, pratik, eylemde bulunan toplumsal bir özneye dönüştürebildiği için, *doğruluk* kavramını dar anlamdaki teorik epistemolojinin sınırları ötesine taşımayı başarmıştır diyebiliriz. Ama, doğruluğu toplumsal pratik uzlaşım ile özdeşleştirmek, demin işaret ettiğim, son derece muhafazakar ve insan-merkezci küresel bir tahakküm tehlikesini içermektedir.

Heidegger’in felsefesi, insanın toplumsal, kültürel ve pratik yaşamını da doğruluğun temel konusu haline getirerek, pragmatistlerin görüşlerine kısmen yaklaşmaktadır. Öte yandan, Rorty gibi doğruluğu pragmatik ve toplumsal olanla özdeşleştirmemektedir. *Varlık* kavramı, Heidegger felsefesinde her zaman Platoncu olmayan *minimal* bir aşkınlık olanağını korur. Böylece hem Platonculuğun yarattığı özgürlüğe dair sorunlardan, hem de pragmatizmin yarattığı muhafazakarlık, kültürel görececilik gibi sorunlardan uzak durur. Tüm bu varolan gerekçeler nedeniyle bu sunumda, Heidegger’in ontolojik doğruluk anlayışının, Rorty’nin pragmatik doğruluk anlayışına göre daha tercih edilir bir anlayış olduğunu savundum.

* * *

⁸ Hakiki olan (*eigentlich*) ve hakiki olmayan (*uneigentlich*) kavramlarının açılımı için bkz: Martin Heidegger, *Being and Time*. Çeviri: John Macquarrie and Edward Robinson. Harper and Row. New York: 1984, s. 42f, 43, 53, 163, 322.

**(Rethink the Truth Beyond the Borders of Epistemology:
Rorty and Heidegger)**

ABSTRACT

In this presentation, I examine and compare the two different conceptions of truth of two philosophers; the neo-pragmatist American philosopher Richard Rorty and the German philosopher Martin Heidegger, who have thought the concept of truth beyond the limits of epistemology. Firstly, after I clarify Rorty's conception of "pragmatic truth," I show how Rorty's conception undermines its own main motivation for freedom. Secondly, I show that the basic problem with Rorty's self-refuting argument stems from his criticism of Platonism, which he bases on his own inconsistent definition of Platonism, and at the end, I offer Heidegger's ontological conception of truth, which he bases on his more consistent definition and criticism of Platonism, as a more successful conception of truth.

Keywords: Heidegger, Rorty, truth, epistemology, ontology, pragmatism, Platonism

Kaynakça

- Heidegger, Martin. *Being and Time*. Çeviri: John Macquarrie and Edward Robinson. Harper and Row. New York: 1984.
- Heidegger, Martin. Gesamtausgabe Vol.65: *Beitraege zur Philosophie (Vom Ereignis)*, ed. F.-W. von Herrmann. Klostermann. Frankfurt: 1989, 1936-8 el yazmaları.
- Heidegger, Martin. *Nihilism. Nietzsche II*. Çeviri: Frank A.Capuzzi. Harper and Row. New York: 1982.
- Rorty, Richard, *Consequences of Pragmatism*. University of Minnesota Press. Minneapolis: 1982.
- Rorty, Richard, *Philosophy and the Mirror of Nature*. Princeton University Press. Princeton, NJ: 1979
- Rorty, Richard, "Solidarity or Objectivity?" *Post-analytic Philosophy*, ed. John Rajchman ve Cornel West. Columbia University Press. New York: 1985.